

Nr 89.

Ankom till riksdagens kansli den 29 april 1927 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i löne- och pensionsbestämmelserna för lärarpersonalen vid statens skolköksseminarium och hushållsskola.

(2:a avd.)

I en till riksdagen avlåten, den 11 februari 1927 dagtecknad proposition, nr 115, vilken hänvisats till statsutskottet för förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att besluta sådana ändringar och förtydliganden, att gälla från och med den 1 juli 1927, i de av 1926 års riksdag fastställda löne- och pensionsbestämmelserna för lärarpersonalen vid statens skolköksseminarium och hushållsskola, att 1:o) ålderstilläggen till den ordinarie lärarinna, som förordnas till biträdande föreståndarinna, skola i sin helhet tillhöra lönen; 2:o) bestämmelserna, att i varje fall en fjärdedel av den årliga avlöningen för dels annan ordinarie lärarinna i hushållsgöromål än den, som förordnas till biträdande föreståndarinna, dels ordinarie handarbetslärarinna skall beräknas utgöra tjänstgöringspenningar, må utgå; 3:o) vad i kungl. kungörelsen den 19 juni 1919 (nr 508) angående pensionsbestämmelser för vissa lärare i övningsämnen vid de allmänna läroverken, högre lärarinneseminariet och statens folkskoleseminarier är föreskrivet i fråga om pensionsunderlag för ordinarie lärare i övningsämne, vid högre lärarinneseminariet skall gälla jämväl för bestämmande av pensionsunderlaget för lärarinna i hushållsgöromål, vilken icke är förordnad till biträdande föreståndarinna, och för lärarinna i handarbete vid statens skolköksseminarium och hushållsskola; samt 4:o) vid tillämpning å lärarpersonalen vid sistnämnda läroanstalt av vad i kungl. kungörelsen den 22 juli 1918 (nr 661) angående löne- och pensionsreglering för lärarpersonalen vid högre lärarinneseminariet är föreskrivet för lärarinna i hushållsgöromål, vilken icke är förordnad till biträdande föreståndarinna, och för lärarinna i handarbete, skall gälla vad som stadgas i fråga om lärare i övningsämne.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

I skrivelse den 14 maj 1926, nr 8 A, i anledning av dels vissa utav Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under åttonde huvudtiteln gjorda framställningar, dels ock åtskilliga beträffande samma huvudtitel väckta motioner anmälde riksdagen under punkt 105, att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt två i ämnet väckta motioner, beslutit, jämte annat, att från och med budgetåret 1926—1927 fem lärarinnetjänster i hushållsgöromål och en lärarinnetjänst i handarbete vid den med högre lärarinneseminariet förenade hushållsskolan, därefter benämnd statens skolköksseminarium och hushållsskola, skulle uppföras på ordinarie stat; att en av de ordinarie lärarinnorna i hushållsgöromål skulle förordnas att vara biträdande föreståndarinna vid läroanstalten; att den ordinarie lärarinna, som förordnades till biträdande föreståndarinna, skulle äga att uppbära en årlig avlöning av 3,000 kronor, därav 2,000 kronor lön och 1,000 kronor tjänstgöringspenningar, vartill kunde komma tre ålderstillägg, vart och ett å 360 kronor, samt dessutom, därest fri bostad ej åtnjötes, från och med den 1 juli 1926 tills vidare och till dess Kungl. Maj:t annorlunda bestämde, hyresersättning med ett belopp av 1,250 kronor för år räknat, att utgå av de vid sagda skola inflytande terminsavgifterna; att den årliga avlöningen för annan ordinarie lärarinna i hushållsgöromål skulle utgå med 2,200 kronor i första, 2,464 kronor i andra, 2,728 kronor i tredje och 2,992 kronor i fjärde lönegraden, varvid i varje fall en fjärdedel skulle beräknas utgöra tjänstgöringspenningar; att den årliga avlöningen för ordinarie handarbetslärarinna skulle utgå med 1,530 kronor i första, 1,746 kronor i andra, 1,962 kronor i tredje och 2,178 kronor i fjärde lönegraden, varvid i varje fall en fjärdedel skulle beräknas utgöra tjänstgöringspenningar; samt att -- utöver vad riksdagen sålunda och i övrigt i ämnet beslutit -- i tillämpliga delar skulle gälla vad i kungl. kungörelsen den 22 juli 1918 angående löne- och pensionsreglering för lärarpersonalen vid högre lärarinneseminariet vore föreskrivet.

Den 4 juni 1926 utfärdade därefter Kungl. Maj:t kungörelse (nr 155) angående löne- och pensionsreglering för lärarpersonalen vid statens skolköksseminarium och hushållsskola i överensstämmelse med vad riksdagen i ämnet beslutit.

Kungl. Maj:ts föreliggande förslag är grundat på en framställning i ämnet från rektor vid högre lärarinneseminariet, över vilka framställningar skolöverstyrelsen och statskontoret avgivit utlåtanden.

Statskontoret anför, så vitt nu är i fråga, följande.

Beträffande först vad av rektor och skolöverstyrelsen anförts därom, att i vederbörande avlöningskungörelse icke är angivet, huruvida biträdande föreståndarinnas ålderstillägg i sin helhet eller endast till en del tillhöra själva

lönen, varav följt ovissheit vid beräkandet av avlöningen i vissa fall samt angående pensionsunderlaget, vill statskontoret framhålla, att det lär vara utan vidare klart att, då icke uttrycklig bestämmelse är meddelad angående uppdelning av ålderstillägg i lön och tjänstgöringspenningar, detta i sin helhet tillhör lönen. Någon ändring i kungörelsen enbart av nu ifrågavarande anledning synes därför icke påkallad. Skulle emellertid Kungl. Maj:t finna, att avlöningsbestämmelserna på grund av den föreliggande framställningen böra i andra avseenden förändras, har statskontoret för sin del intet att erinra mot att samtidigt, på sätt föreslagits, i kungörelsen uttryckligt utsäges, att ålderstillägget tillhör lönen.

Beträffande den nuvarande bestämmelsen, att $\frac{1}{4}$ av lärarinnornas i hushållsgöromål och handarbete avlöning skall beräknas utgöra tjänstgöringspenningar, har skolöverstyrelsen framhållit, att densamma kan föranleda, att dessa lärarinnor i pensionshänseende komma i sämre ställning än motsvarande befattningshavare vid högre lärarinneseminariet och folkskoleseminariet. Vad sålunda anförts synes statskontoret förtjäna beaktande, och bestämmelsen i fråga torde böra utgå. För ordnande av pensionsfrågan lär lärare då, på sätt skolöverstyrelsen föreslagit, å ifrågavarande befattningshavare böra tillämpas kungörelsen den 19 juni 1919 (nr 508) angående pensionsbestämmelser för vissa övningslärare. I den av skolöverstyrelsen i sådant avseende formulerade bestämmelsen torde böra efter orden »för lärarinna i hushållsgöromål» inskjutas orden »vilken icke är förordnad som föreståndarinna».

Enligt skolöverstyrelsens förslag skulle vidare beträffande avlöningsförhållanden för dessa lärarinnor under sjukdom gälla de i kungörelsen den 22 juli 1918 (nr 661) angående löneroglering vid högre lärarinneseminariet förekommande bestämmelserna beträffande övningslärarinna, d. v. s. att lärarinna under sådan tjänstledighet är berättigad bibehålla tre fjärde delar av avlöningen; och har överstyrelsen för sådant ändamål föreslagit, att till den i kungörelsen den 1 juli 1926 (nr 155) intagna bestämmelsen att »i övrigt i tillämpliga delar» skall gälla förberörda kungörelse den 22 juli 1918 (nr 661) skulle göras det tillägget, att härvid för de nu ifrågavarande lärarinnorna skall gälla vad som stadgas i fråga om lärare i övningsämne. Statskontoret finner det lämpligt, att samna bestämmelser i nu förevarande avseende gälla för vederbörande lärarinnor vid de båda läroanstalterna. Huruvida för sådant ändamål det föreslagna tillägget till kungörelsen 155/1926 behöver göras, synes visserligen tvivelaktigt, då lärarinnorna vid skolköksseminariet väl måste anses som övningslärarinnor och således på grund av den allmänna hänvisningen till kungörelsen 661/1918 falla under de beträffande sådana lärare i sistnämnda kungörelse givna bestämmelser. Statskontoret vill emellertid, därest ett dylikt tillägg anses för tydlighetens skull önskvärt, icke motsätta sig förslaget härom.

Utskottets
yttrande.

Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har icke givit utskottet anledning till erinran i annat hänseende än att utskottet funnit, att vad Kungl. Maj:t under 1:o) och 4:o) hemställt, i betraktande av att här ifrågavarande avlöningsbestämmelser komma att i första hand tillämpas endast av redogöraren vid läroanstalten, icke synes utskottet påkalla utfärdande av särskilda författningsbestämmelser.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må besluta sådana ändringar, att gälla från och med den 1 juli 1927, i de av 1926 års riksdag fastställda löne- och pensionsbestämmelserna för lärarpersonalen vid statens skolköksseminarium och hushållsskola, att 1:o) bestämmelserna, att i varje fall en fjärdedel av den årliga avlöningen för dels annan ordinarie lärarinna i hushållsgöromål än den, som förordnas till biträdande föreståndarinna, dels ordinarie handarbetslärarinna skall beräknas utgöra tjänstgöringspenningar, må utgå: 2:o) vad i kungl. kungörelsen den 19 juni 1919 (nr 508) angående pensionsbestämmelser för vissa lärare i övningsämnen vid de allmänna läroverken, högre lärarinneseminariet och statens folkskoleseminarier är föreskrivet i fråga om pensionsunderlag för ordinarie lärare i övningsämne vid högre lärarinneseminariet skall gälla jämväl för bestämmande av pensionsunderlaget för lärarinna i hushållsgöromål, vilken icke är förordnad till biträdande föreståndarinna, och för lärarinna i handarbete vid statens skolköksseminarium och hushållsskola.

Stockholm den 29 april 1927.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtandet nr 88.
